

تأثیر برگزاری کارگاه‌های آموزشی توسط کارورزان در آشنایی دانشجویان با مهارت‌های مورد نیاز پیش از ورود به دوره کارآموزی در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

گلناز محمدزاده^۱، فاطمه بهناز^{۲*}، ریحانه دهلوی^۳، عباس میدانی^۴، علی محمد فلاح تفتی^۵، محمود محمدزاده^۶

چکیده

مقدمه: دانشگاه‌های علوم پزشکی وظیفه مهم تربیت نیروی متخصص را عهده دارند. آشنا سازی دانشجویان با محیط دانشگاه در جهت دستیابی به سطحی از نگرش و مهارت‌های اولیه ضروری است. دانشجویانی که وارد دوره کارآموزی می‌شوند با مشکلاتی چون ناآشنایی با محیط بیمارستان مواجه می‌شوند. لذا کمیته دانشجویی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد و کمیته تخصصی آموزش پزشکی .. مطالعه‌ای تحت عنوان "ما و کارآموزی" را جهت آشنا نمودن کارآموزان با محیط بیمارستان تدوین و اجرا نمود.

روش بررسی: این کارگاه در بهمن ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳، در بیمارستان شهید صدوقی یزد برگزار شد که طی آن، چهار کارورز در مورد سرفصل‌های تعیین شده توضیحاتی ارائه دادند. در ابتدا و انتهای جلسه پیش آزمون و پس آزمون توزیع و در انتها میزان رضایت‌مندی شرکت‌کنندگان سنجیده شد.

نتایج: از ۹۰ دانشجو، ۷۲/۲٪ (۶۵ نفر) به سوالات پاسخ دادند. میانگین نمره پیش آزمون و پس آزمون به ترتیب $3/28 \pm 8/29$ و $3/53 \pm 15/59$ (از مجموع ۲۰ نمره) بود. مطالب ارائه شده نیاز آموزشی ۷۵/۳٪ (۴۹ نفر) را برطرف نمود. ۴۷/۷٪ (۳۱ نفر) پس از کارگاه احساس آمادگی برای ورود به این دوره را داشتند. ۹۳/۸٪ (۶۱ نفر) معتقد بودند اطلاعاتشان در مورد این دوره تحصیلی افزایش یافت. برای ۸۸/۷٪ (۵۷ نفر) مطالبی که در این کارگاه ارائه شد کاملاً کاربردی بود.

نتیجه‌گیری: آشنا نمودن کارآموزان با محیط بیمارستان و قوانین حاکم بر هر بخش، دادن دیدگاه به آنها و جلب مشارکتشان ضروری و بهتر است در کوریکولوم آموزشی گنجانده شود و آموزش آن توسط کارورزان صورت پذیرد.

واژه‌های کلیدی: کارآموزی، دوره بالینی، کوریکولوم آموزشی، دانشجوی پزشکی

۱،۴،۳،۵- دانشجوی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

۲،۶- دانشیار گروه بیماری‌های عفونی و گرمسیری، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

* (نویسنده مسئول): تلفن: ۰۳۵ ۳۸۲۲۴۰۰۰، پست الکترونیکی: Fatemah.behnaz@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۹/۰۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۲/۰۷

مقدمه

دانشگاه‌های علوم پزشکی وظیفه مهم تربیت نیروی ماهر و متخصص مورد نیاز جامعه را به عهده دارند (۱). آشنا سازی دانشجویان با محیط دانشگاه در جهت دستیابی به سطحی از نگرش، آگاهی و مهارت‌های اولیه که بتوانند امکان حضور فعال دانشجویان را در زمینه‌های مختلف علمی فراهم سازد، ضروری است (۲). علاوه بر این، امروزه آموزش پزشکی به دلیل نقش اساسی دانش‌آموختگان آن در تامین سلامت جامعه از اهمیت بارزی برخوردار است و این امر ایجاب می‌کند که به صورت مداوم تحت بازنگری قرار گرفته و با رفع کاستی‌ها برای ارتقای آن کوشش شود (۳). تغییر در الگوهای آموزشی، دادن دیدگاه به آموزش‌گیرندگان و جلب مشارکت آنها در زمینه آموزش خودشان در کنار استفاده از روش‌های بهینه برای نیل به این اهداف، برای تمام بخش‌های دخیل در عرصه آموزش پزشکی یک وظیفه است و سعی بر آن است تا با استفاده از روش‌های جدید بتوان میزان اثربخشی آموزش پزشکی را بهتر نمود (۴).

دوره کارآموزی نقطه عطفی در دوران تحصیل پزشکی است، چراکه در این دوره دانشجو وارد محیط بیمارستان و کار بالینی می‌شود و فرصتی است تا مهارت‌های بالینی، مسئولیت‌پذیری، نحوه برخورد با بیمار و همچنین اندیشه‌ها، احساسات و حالات روحی گوناگون آنها، تفکر انتقادی و علم و آگاهی را در خود پرورش دهد.

هرساله دانشجویان که از دوره‌های علوم پایه و فیزیوپاتولوژی وارد دوره کارآموزی می‌شوند با مشکلاتی از قبیل ناآشنایی با محیط جدید بیمارستانی و عدم توانایی تطابق با محیط آموزشی بیمارستان و در نتیجه سردرگمی مواجه می‌شوند. در مطالعه آویژگان و همکاران که در سال ۱۳۸۹ در دانشگاه اصفهان انجام شد نتایج به این صورت بود که میزان دستیابی به حداقل توانمندی‌های مورد نظر در هریک از گروه‌های آموزشی با وضعیت ایده آل فاصله دارد و نیازمند مداخلاتی از جمله استفاده از دستیاران و کارورزان در امر آموزش، آموزش عملی بیشتر، استفاده از فیلم‌های آموزشی، برقراری کشیک آموزشی برای کارآموزان و استفاده از امتحانات آسکی است (۱).

با توجه به تفاوت قابل‌ملاحظه دوره کارآموزی با مقاطع پیشین، برگزاری دوره‌هایی جهت آشنا نمودن هر چه بیشتر دانشجویان با محیط بیمارستان و روش‌هایی که بتوانند بیشترین استفاده را از این دوره آموزشی داشته باشند ضروری به نظر می‌رسد. لذا کمیته دانشجویی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی (EDC) دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد و کمیته تخصصی آموزش پزشکی (SCOME: Standing Committee on Medical Education) با نظر بر اهمیت موضوعات مطرح شده پروژه‌ای تحت عنوان "ما و کارآموزی" را در این زمینه تدوین و اجرا نمود تا دانشجویان با قوانین بیمارستان و حاکم بر هر بخش، نحوه صحیح مستندسازی اطلاعات بیمار، روش صحیح مطالعه در این دوره و سایر مهارت‌ها و ضروریات مورد نیاز آشنا شوند و با آگاهی بیشتری دوره کارآموزی را آغاز نمایند. هدف از انجام این مطالعه ارزیابی تاثیر برگزاری چنین دوره‌هایی در آشنایی با مهارت‌های مورد نیاز پیش از ورود به دوره کارآموزی بود.

روش بررسی

این مطالعه از نوع مداخله ای (interventional) از نوع قبل و بعد بوده که به روش سرشماری بر روی جامعه کارآموزان رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، شامل ۹۰ نفر انجام شد. افراد مورد مطالعه دانشجویان ورودی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ بودند که در اسفند ماه ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ وارد دوره بالینی می‌شدند و در کارگاه "ما و کارآموزی" شرکت نمودند. این کارگاه توسط کمیته دانشجویی EDC و SCOME دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در بهمن ماه سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ در بیمارستان شهید صدوقی یزد صدوقی یزد برگزار شد. کمیته تخصصی آموزش پزشکی (SCOME) یکی از شش کمیته فعال فدراسیون بین المللی انجمن‌های دانشجویان پزشکی (IFMSA) بوده که از مهرماه ۱۳۹۲ در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد نیز با هدف اشاعه آموزش پزشکی نوین شروع به فعالیت نموده است.

میزان رضایت‌مندی شرکت‌کنندگان از کارگاه و کیفیت برگزاری کارگاه به وسیله پرسشنامه‌ای دارای ۱۵ سوال ارزیابی به عمل آمد. با توجه به کشوری بودن این پروژه، پرسشنامه‌هایی که در این کارگاه توزیع شد توسط اعضای تیم کشوری کمیته اسکومی طراحی شد. روایی پرسشنامه‌ها توسط دو متخصص در زمینه آموزش پزشکی تایید شد. در یک مطالعه محدود اولیه (پایلوت) قبل از انجام طرح، پرسشنامه در بین ۳۰ تن از دانشجویان پزشکی توزیع شد و ضریب پایایی درونی آن (آلفا کرومباخ) ۰/۶۵ به دست آمد. در انتهای کارگاه بسته‌ای حاوی نرم‌افزارهای پزشکی، فیلم‌های آموزشی و کتاب‌های الکترونیک در اختیار دانشجویان قرار داده شد. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، داده‌ها استخراج شد و توسط برنامه آماری SPSS نسخه ۲۰ و انجام T-Test مورد تجزیه تحلیل آماری قرار گرفت.

نتایج

از ۹۰ پرسشنامه‌ای که بین دانشجویان توزیع شده بود، ۶۵ پرسشنامه (۷۲/۲٪) باز گردانده شد. میانگین سنی دانشجویان ۲۱/۶ (بازه سنی ۲۳-۲۱ سال) بود. ۴۳/۱٪ (۲۸ نفر) پسر و ۵۶/۹٪ (۳۷ نفر) دختر بودند. میانگین نمره پیش آزمون ۳/۲۸ ± ۸/۲۹ و میانگین نمره پس آزمون ۳/۵۳ ± ۱۵/۵۹ (از مجموع ۲۰ نمره) بود.

میانگین نمرات دانشجویان در هر پنج حیطه، در پس آزمون نسبت به پیش آزمون افزایش داشت که از لحاظ آماری معنی‌دار بود (جدول ۱).

در این کارگاه مواردی چون آشنا نمودن دانشجویان با قوانین کلی دوره کارآموزی، نحوه گروه‌بندی و قوانین حاکم بر هر بخش، معرفی نرم‌افزارهای پزشکی و نحوه کار با آنها، روش‌های صحیح مطالعه در این دوره و معرفی رفرنس‌ها، توضیح اصطلاحاتی چون ویزیت آموزشی بر بالین بیمار (grand round)، گزارش صبحگاهی (morning report) و کنفرانس کلینیکال پاتولوژی (CPC)، توضیح اجزای مختلف پرونده بیمار، اخلاق پزشکی و نحوه برخورد با بیمار، نحوه انتخاب دانشجوی نمونه کشوری و پژوهشگر برجسته کشوری و معرفی المپیاد پزشکی مورد بحث قرار گرفت.

طی این جلسات، چهار تن از کارورزان آموزش‌دیده در مورد سرفصل‌های تعیین شده توضیحات لازم را به شرکت‌کنندگان ارائه دادند.

در ابتدای جلسه در بین شرکت‌کنندگان پیش آزمون (pre-test) و در انتهای جلسه پس آزمون (post-test) توزیع شد که سوالات قبل و بعد از کارگاه یکسان بود و طی آن میزان اطلاعات دانشجویان در مورد مطالب ارائه شده در کارگاه، قبل و بعد از ارائه سنجیده شد. تعداد سوالات پیش آزمون و پس آزمون هرکدام ۱۵ عدد بود و حداکثر امتیاز قابل کسب در این پرسشنامه‌ها ۲۰ بود. سوالات پرسشنامه در پنج حیطه شامل قوانین کلی دوره کارآموزی، رفرنس‌های این دوره، نحوه استفاده از نرم افزارهای پزشکی، اجزای مختلف پرونده بیمار و آشنایی با اصطلاحات بود. همچنین در انتهای این جلسه برای سنجش

جدول ۱. میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، به تفکیک مباحث ارائه شده در کارگاه "ما و کارآموزی" در بهمن ماه ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

حیطه مورد سؤال	حداکثر نمره	میانگین نمره پیش آزمون	میانگین نمره پس آزمون	ارزش P	دامنه اطمینان
قوانین کلی دوره کارآموزی	۸	۴/۱۱ ± ۱/۴۶	۶/۲۱ ± ۱/۴۷	۰/۰۰	-۲/۵۵ - ۱/۶۳
رفرنس‌های دوره کارآموزی	۲	۱/۳ ± ۰/۵۸	۱/۸۷ ± ۰/۳۳	۰/۰۰	-۰/۷۳ - ۰/۳۷
نحوه استفاده از نرم افزارهای پزشکی	۴	۰/۹۸	۲/۹۵ ± ۱/۰۷	۰/۰۰۱	۰/۵۳ - ۱/۵۸
اجزای مختلف پرونده بیمار	۲	۰/۸	۱/۶۵ ± ۰/۴۷	۰/۰۰۱	۰/۱۵ - ۰/۵۶
آشنایی با اصطلاحات	۴	۱/۱۹ ± ۰/۴۹	۳/۴۰ ± ۰/۹۵	۰/۰۰	-۲/۷۹ - ۲/۰۴

برطرف نمود و ۴/۶٪ (۳ نفر) هنوز نیازهایشان برطرف نشده است. ۴۷/۷٪ (۳۱ نفر) اعلام کردند پس از این کارگاه احساس

۷۵/۳٪ (۴۹ نفر) از شرکت‌کنندگان بیان کردند که مطالب ارائه شده در این کارگاه نیاز آنها به آشنایی با دوره کارآموزی را

۸۸/۷٪ (۵۷ نفر) معتقد بودند مطالبی که در این کارگاه ارائه شد کاملاً کاربردی بود. ۸۴/۶٪ (۵۵ نفر) از نظم کارگاه راضی بودند. برای اکثر دانشجویان (۵۹ نفر، ۹۰/۸٪) مطالب ارائه شده کاملاً قابل فهم بود. میزان رضایتمندی از کارگاه ۸۶/۱٪ (۵۶ نفر) بود (جدول ۲).

آمادگی کامل برای ورود به این دوره را دارند. این در حالی بود که ۴۰٪ (۲۶ نفر) در این مورد نظر مشخصی نداشتند. ۹۳/۸٪ (۶۱ نفر) بر این باور بودند که اطلاعاتشان در مورد این دوره تحصیلی افزایش یافت. ۹۰/۸٪ (۵۹ نفر) پیشنهاد کردند جلساتی مشابه همین جلسه برای دوره‌های بعدی برگزار گردد.

جدول ۲. میزان رضایت مندی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد از کارگاه "ما و کارآموزی"

سوال	تعداد	درصد
۱. زمان برگزاری جلسه مناسب بود.	۱۷	۲۵/۸
۲. زمان تخصیص داده شده به هر مدرس با مطالب تدریس شده همان مدرس هماهنگی داشت.	۵۲	۸۰
۳. برنامه کارگاه کاملاً منظم بود.	۵۵	۸۴/۶
۴. مدت زمان برگزاری جلسه مناسب بود.	۴۵	۶۹/۲
۵. مباحث ارائه شده جذاب بود.	۴۸	۷۳/۸
۶. مطالب ارائه شده کاملاً قابل فهم بود.	۶۰	۹۰/۸
۷. مطالب ارائه شده نیازم را برطرف کرد.	۴۹	۷۵/۳
۸. مطالب ارائه شده به سوالاتم پاسخ داد.	۵۴	۸۳/۱
۹. انتظاراتم از کارگاه کاملاً برآورده شد.	۴۷	۷۲/۳
۱۰. پس از این کارگاه احساس می‌کنم آمادگی کامل برای ورود به دوره کارآموزی دارم.	۳۱	۴۷/۷
۱۱. اطلاعاتم در مورد این دوره تحصیلی افزایش یافت.	۶۱	۹۳/۸
۱۲. پیشنهاد می‌کنم جلساتی مشابه همین جلسه برای دوره‌های بعدی برگزار گردد.	۵۹	۹۰/۸
۱۳. از کارگاه برگزار شده کاملاً راضی بودم.	۵۶	۸۶/۱
۱۴. مطالبی که در این کارگاه ارائه شد کاملاً کاربردی بود.	۵۷	۸۷/۷
۱۵. مدیریت جلسه مناسب بود.	۵۰	۷۷

بحث

روش آموزش در دوره بالینی با علوم پایه و فیزیوپاتولوژی متفاوت است و هرکدام از بخش‌های بالینی قوانین خاصی دارند که کار آموزان باید پیش از ورود به بخش با آنها آشنا باشند، ولی در کوریکولوم آموزشی به صورت مدون گنجانده نشده است. از طرفی دانشجویان در بدو ورود به بیمارستان با حجم انبوهی از مسائلی روبه‌رو می‌شوند که پیش‌تر با آن برخورد نداشته‌اند و ذهنیتی هم از قبل برای مواجهه و حل آن ندارند. در مطالعه کلهری و همکاران که در مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع) کرمانشاه در سال ۱۳۸۸ بر روی ۱۳۵ دانشجوی در مقاطع کارآموزی و کارورزی انجام شد نتایج به این صورت بود که ۱۱/۱٪ شرکت کنندگان در حد ضعیف، ۸۵/۲٪ در حد متوسط و ۳/۷٪ در حد مطلوب به اهداف آموزشی، دست یافته بودند.

افزایش دستیابی دانشجویان پزشکی به اهداف آموزشی کارآموزی بالینی با استفاده از برگزاری جلسه توجیهی در ابتدای دوره، ارائه اهداف آموزشی و روش ارزشیابی و استفاده از برنامه‌های آموزشی از اهداف اصلی این کارگاه بود که ۷۵/۳٪ از شرکت‌کنندگان در این کارگاه بیان کردند که مطالب ارائه شده نیاز آنها به آشنایی با دوره کارآموزی را برطرف نموده و ۹۳/۸٪ بر این باور بودند که اطلاعاتشان در مورد این دوره تحصیلی افزایش یافته است. کاربردی کردن هر علمی نیازمند دانش پایه است و آموزش این مهم در سیستم آموزشی دانشگاه‌های ما نادیده گرفته شده و به خود دانشجوی سپرده می‌شود، این درحالی است که انتقال این دانش از افراد باتجربه مسیر را هموارتر می‌کند. آموزش پزشکی هم از این قاعده مستثنی نیست.

تفاوت آماری معنی‌داری بین میزان دستیابی به اهداف آموزشی با ارائه اهداف در ابتدای دوره، معرفی روش‌های ارزیابی و ارائه برنامه آموزشی در بخش وجود داشت (۵). این مطالعات نیز همانند مطالعه حاضر، ضرورت برگزاری چنین کارگاه‌هایی را در ابتدای کارورزی آشکار می‌سازد.

اکثر شرکت‌کنندگان بر این باور بودند که اطلاعاتشان در مورد این دوره تحصیلی افزایش یافت که با میانگین نمره پیش‌آزمون و پس‌آزمون مطابق بود و نشان از افزایش دانش آنها داشت. میزان رضایتمندی از کارگاه در بین دانشجویان شرکت‌کننده در کارگاه ۸۶/۱٪ بود. در مطالعه زمان زاد و همکاران، نظر ۷۷ دانشجوی کارآموز و کارورز پزشکی در مورد آموزش ارائه شده در بخش‌های بالینی جمع‌آوری شد. نتایج حاکی از آن بود که در بخش‌های داخلی، جراحی و اطفال، دانشجویان از عدم توجه کافی به راندهای آموزشی، درمانگاه و کلاس‌های تئوری ناراضی بودند و تمایل داشتند که در ابتدای هر دوره، اهداف و برنامه ریزی‌های آموزشی، نحوه ارزیابی آن دوره و مسائل و قوانین مربوط به آن برایشان تعیین گردد (۶).

از آنجا که دانشجویان سال‌های بالاتر مشکلات را به طور ملموس‌تری درک کرده‌اند، به نظر می‌رسد انتقال تجربیات آنها به دانشجویان سال‌های پایین موثرتر واقع می‌شود. یکی از نقاط قوت این روش، آموزش دانشجو به دانشجو بود. کما اینکه در مطالعه‌ای که توسط استیون و همکاران در ایالت کنتاکی آمریکا انجام شد عملکرد ۱۰۰ دانشجوی سال اول پزشکی در مورد مهارت معاینه را در دو گروه آموزش دیده توسط استادان و آموزش دیده توسط دانشجویان سال چهارم دوره پزشکی مقایسه کردند. در نتایج بدست آمده، میانگین نمره دانشجویان در دو گروه در امتحان کتبی پایانی دوره در زمینه مهارت معاینه بیمار و آزمون استاندارد عملی معاینه بیمار تفاوت قابل توجهی با یکدیگر نداشت و نتیجه مبنی بر این بود که دانشجویان سال چهارم برای تدریس معاینه بالینی می‌توانند به اندازه اساتید موثر باشند (۷). از طرفی دیگر، از آنجا که معمولاً دانشجویان بدون داشتن تجربه تدریس وارد دوره دستیاری می‌شوند، برگزاری

چنین کارگاه‌هایی می‌تواند آمادگی لازم را برای کارورزان فراهم سازد تا در شروع دوره دستیاری، با تجربه و تسلط بیشتری در آموزش رده‌های پایین‌تر همکاری نمایند. در مطالعه آموزگار و همکاران در گروه اطفال دانشگاه علوم پزشکی شیراز که در سال ۱۳۸۶ بر روی ۴۵ کارآموز بخش اطفال انجام شد این نتیجه حاصل شد که یادداشتهای روزانه روشی مناسب برای ارزیابی وضعیت آموزشی است و می‌تواند تجربیات کسب شده دوره آموزشی را مشخص و نقصان موارد یادگیری را روشن نماید (۸). از این مطالعه چنین برمی‌آید که استفاده از تجارب دانشجویان می‌تواند در کاهش کاستی‌های آموزشی موثر باشد. با توجه به اینکه شناسایی نیازهای دانشجویان در هنگام ورود به دوره بالینی و تلاش در جهت برآورده کردن آنها از اولویت‌های مهم دانشگاه‌ها به حساب می‌آید، در این راه استفاده از نظرات و تجربیات دانشجویان سال بالاتر راه‌گشا خواهد بود. به همین دلیل در این مطالعه تعدادی از دانشجویان سال آخر رشته پزشکی به بررسی این کمبودها در آموزش بالینی دانشگاه پرداخته تا با شناسایی آنها گامی در جهت اعتلای آموزش پزشکی بردارند. پیشنهاد می‌شود با اجرای این طرح در سایر دانشگاه‌ها و تعداد بیشتری از دانشجویان بر پایه بازخوردها و نتایج، راه‌کارهایی با کیفیت بالاتر بدست آید.

نتیجه‌گیری

نیاز به تغییر در الگوهای آموزشی فعلی و آشنا نمودن کارآموزان با محیط بیمارستان و قوانین حاکم بر هر بخش در قبل از شروع دوره کارآموزی و دادن دیدگاه به آموزش‌گیرندگان و جلب مشارکت آنها در زمینه آموزش خودشان ضروری است. پس بهتر است این مهم در کوریکولوم آموزشی دوره سمپولوژی گنجانده شده و پیشنهاد می‌شود حتی‌الامکان آموزش آن توسط کارورزان صورت پذیرد.

سیاسگزاری

از همکاری ارزشمند دکتر مهرداد شکبیا در برگزاری این کارگاه سپاسگزاریم و از دانشجویانی که در این کارگاه شرکت و در پاسخ به پرسشنامه‌ها ما را یاری نموده کمال امتنان را داریم.

References

- 1- Avizhgan M, Omid A, Dehghani M, Esmaceli A, Asilian A, Akhlaghi MR, Nasri P, et al. *Determining Minimum Skill Achievements in Advanced Clinical Clerkship (Externship) in School of Medicine Using Logbooks*. Iranian journal of medical education. 2011; 10 (5): 543- 51. [Persian]
- 2- Bahrami M, Nematollahi P, Hasani H. *Welcoming Workshop of Shiraz University of Medical Science: Introducing New Students to Scholar Skills*. 13th National Conference on Medical Education: 2012 May 2-4; Sari, Iran. [Persian]
- 3- Hosseinpour M, Behdad a, Samii H. *Assessment of Medical Interns Opinion About Education in Surgery Courses in Isfahan University of Medical Sciences*. Iran J Med Edu 2001; 1 (3):30-5. [Persian]
- 4- Dent JA, Harden RM, Rattner SL, Louis DZ, Rabinowitz C, Gottlieb JE, et al. *Documenting and Comparing Medical Students` Clinical Experiences*. JAMA. 2001; 286(9): 1035-40.
- 5- Pourmirza Kalhori R, Razazian N, Naderi Pour A, Najafi F, Almasi A, Dehkordi AH. *Evaluation of Medical Students Achieving Clinical Externship Education Goals in Kermanshah's Imam Reza Medical Center in the First Semester of 2007- 2008*. J Kermanshah University of Medical Sciences 2010; 13(4): 344-52. [Persian]
- 6- zamanzad B, Moezi M, Shirzad H. *Assessment of Satisfaction and Extern and Intern Medical Students' Clinical Education Course's Quality in Shahrekord University of Medical Sciences*. J Semnan University of Medical Sciences.2007; 9(1): 13-20. [Persian]
- 7- Steven A, John F, Sue E, Nancy L. *Are Fourth-Year Medical Students Effective Teachers of the Physical Examination to First-Year Medical Students?* J General Internal Med 1997; 12(3): 177-81
- 8- Amouzegar H, Haghghat M, Kadivar MR, Qolami M. *Evaluation of Medical Clerkship Training in Pediatric Department of Shiraz University of Medical Sciences Based on Students' Logbooks*. Iran J Med Edu 2007;7(1):7-14. [Persian].

Effect of Educational Workshops Held by Interns to introduce Needed Skills to New Externs before Entering Externship in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences

Mohammadzade G(MD)¹, Behnaz F(MD)², Dehlavi R(MD)³, Meidany A(MD)⁴, Fallahtafi A(MD)⁵,

Mohammadzadeh M(MD)⁶

1,3,4,5. Shahid Sadoughi University of medical sciences, Yazd, Iran,

2,6. Associate Professor of Infectious Diseases, Department of Infectious Diseases, Shahid Sadoughi University of medical sciences, Yazd, Iran

27Apr2015

25Nov2015

Abstract

Introduction: Medical universities have the important task of educating professional human resources. Familiarizing students with the university environment seems to be necessary to achieve a basic level of attitude and skills. Students entering the clinical externship course face difficulties such as unfamiliarity with hospital environment. Therefore, the student committee of Educational Development Center of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Yazd Standing Committee Of Medical Education (SCOME, IMSA- Yazd) designed and performed the study “We and Externship ” to make externs be familiar with the clinical environment.

Methods: The workshops took place in Shahid Sadoughi of Yazd hospital, in January 2014 and 2015. 4 interns (6th and 7th year medical students) explained the specified topics . At the beginning and the end of the session, pretest and posttest were distributed among the participants. The satisfaction level was assessed at the end of the session.

Results: 65 (72.2%) out of 90 participants answered the questionnaires. The mean scores of pretest and posttest were 8.29 ± 3.28 and 15.59 ± 3.53 , respectively. The presented topics resolved the educational need of 49 (73.3%) students. 31 students (47.7%) felt prepared to enter externship course after this workshop. 61 students (93.8%) said their information about this course has increased and for 57 students (88.7%) the topics of workshops were practical.

Conclusion: Familiarizing externs to the hospital environment and the rules of each wards in the hospital before the clinical course is necessary and it is suggested to put this externship course in the curriculum and the topics are taught by interns.

Key Words: Clinical Course, Educational Curriculum, Externship, Medical Student

This paper should be cited as:

Mohammadzade G, Behnaz F, Dehlavi R, Meidany A, Fallahtafi A, Mohammadzadeh M. ***Effect of Educational Workshops Held by Interns to introduce Needed Skills to New Externs before Entering Externship in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences.*** J Med Edu Dev; 11(2): 146-52.

* Corresponding Author: Tel: +9838224000, Email: Fatemah.behnaz@yahoo.com